

DOS DOCENTS A L'AULA

Teresa Huguet

SUPPORT

Suport és qualsevol activitat o actuació que augmenta la capacitat del centre educatiu per atendre la diversitat de l'alumnat...

El fet de proporcionar suports als individus representa només una part dels intents que es fan per millorar la inclusió.

IMPLICA

**disminuir les barreres a
l'aprenentatge i a la
participació**

**generar suports en els
contextos ordinaris**

**mobilitzar i
optimitzar recursos**

“sempre hi ha més recursos per donar suport a l'aprenentatge i a la participació de l'alumnat dels que habitualment s'utilitzen...”

Suports i recursos

Mesures per atendre a la diversitat a l'aula

Mesures per atendre a la diversitat a nivell de centre

Cultura de centre: projectes, context i participació

Treball de col·laboració

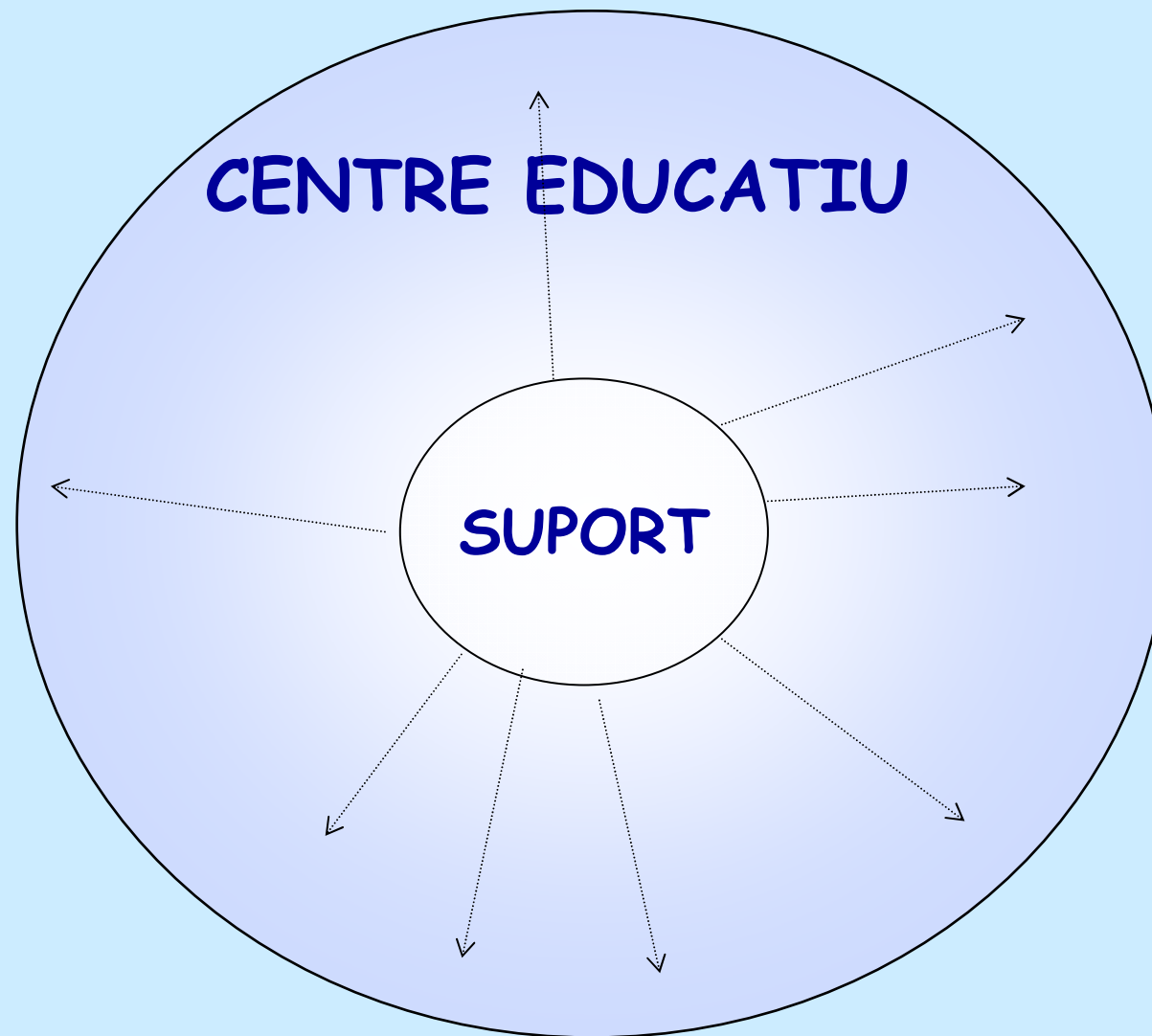
Organització del centre

Grups i alumnes amb més necessitat de suport

Recursos humans i tipologia d'alumnat

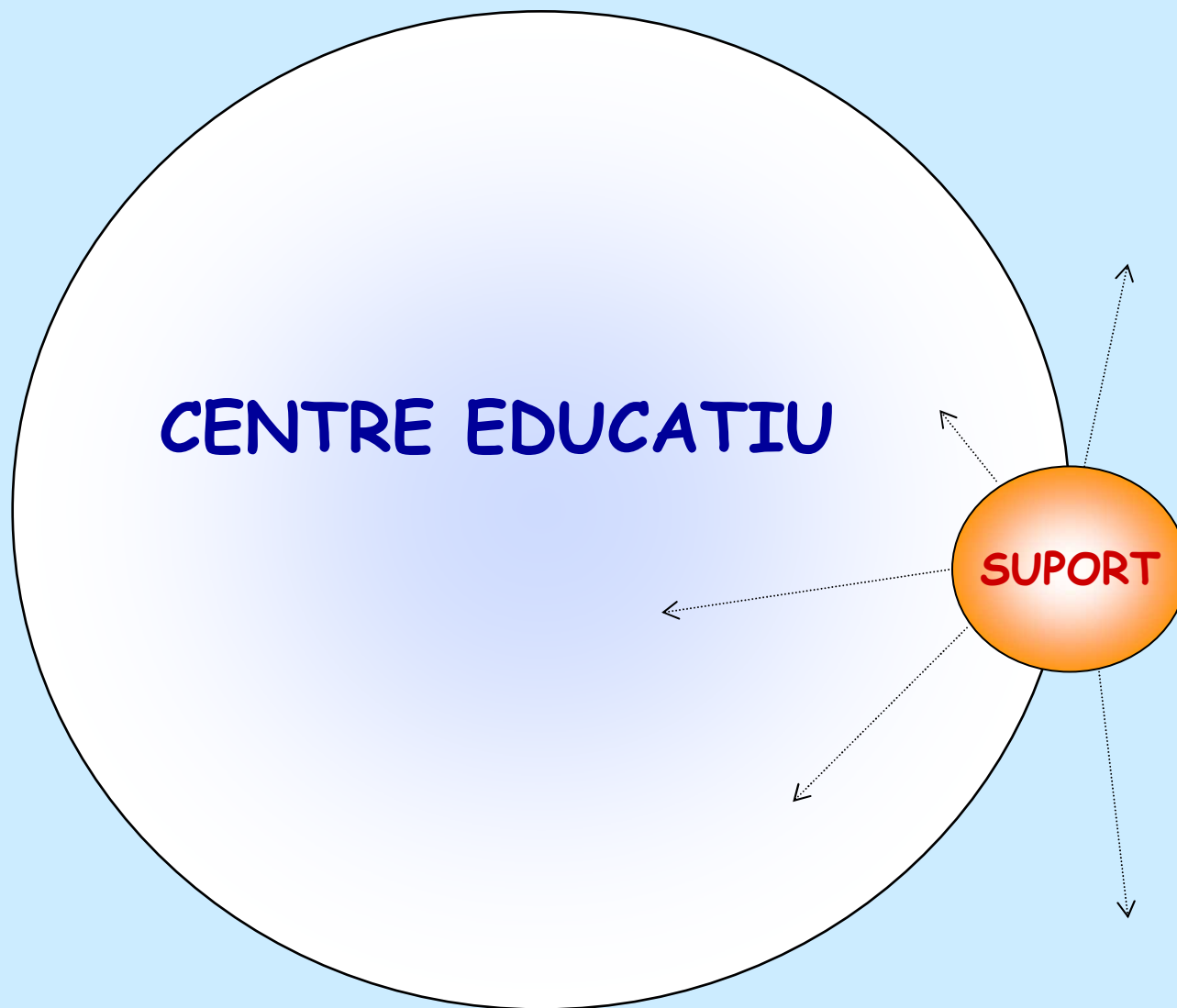
Intervenció del professorat i dels professionals que donen suport a l'atenció a la diversitat o fan atenció directa a l'alumnat

SUPPORT NUCLEAR

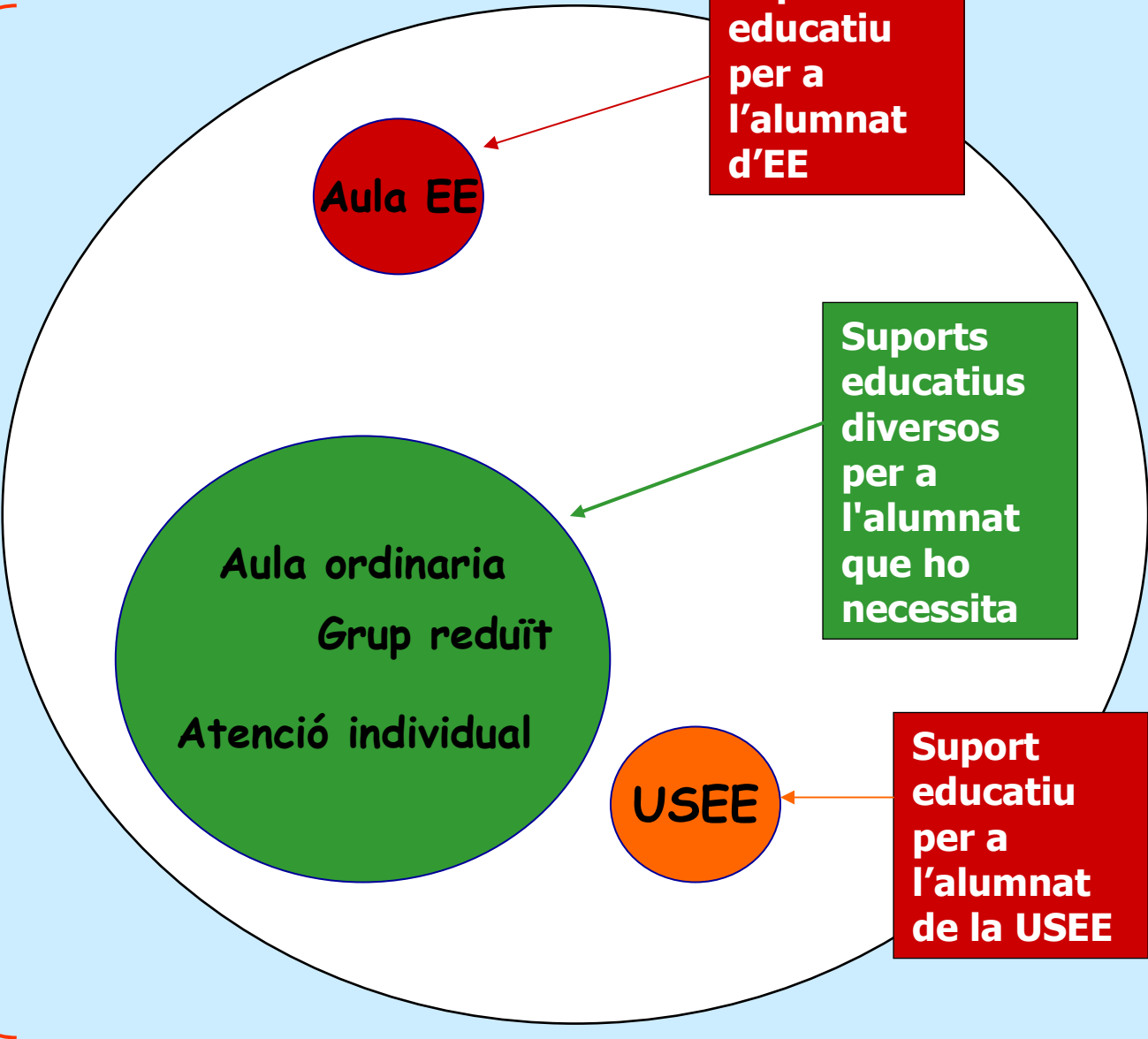
L'ESCOLA INCLUSIVA

SUPPORT PERIFÈRIC

L'ESCOLA INCLUSIVA ?

Suport educatiu separant els alumnes segons tipologies

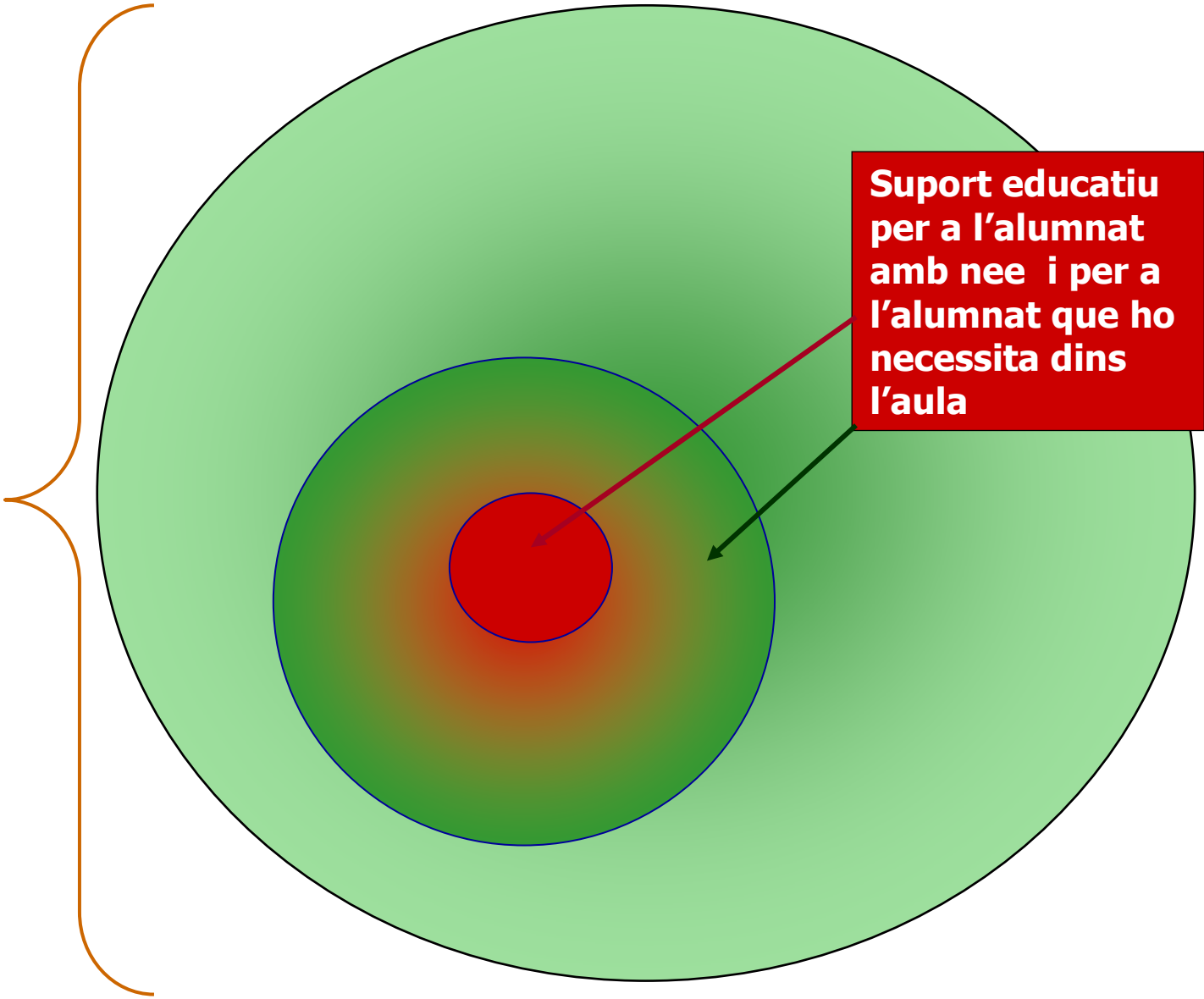

Suport educatiu per a l'alumnat d'EE

Suports educatius diversos per a l'alumnat que ho necessita

Suport educatiu per a l'alumnat de la USEE

**Suports
educatius
inclusius per
a tots els
alumnes del
centre a
l'aula i a
l'escola**

**Suport educatiu
per a l'alumnat
amb nee i per a
l'alumnat que ho
necessita dins
l'aula**

SUPORT DINS L'AULA

- S'atenen les necessitats educatives especials dels alumnes des del marc de l'aula ordinària i dins del seu grup de referència.
- El professorat de suport intervé dins l'aula ordinària per afavorir la implicació del tutor/a en el procés educatiu de tots els alumnes, també dels que tenen dificultats o amb necessitats educatives especials.
- Es procura que tots els docents vagin aprenent a atendre la diversitat en l'entorn més ordinari: el grup classe de referència.

Perquè ?

**Plena integració a la dinàmica
del grup classe**

**El docent de suport dona suport als alumnes i
als altres docents per atendre la diversitat
dins l'aula**

**El docent de suport coneix el que necessiten
els alumnes per integrar-se a l'aula**

S'eviten les programacions paral·leles

**Afavoreix la implicació del tutor i els docents d'àrea i
s'evita la delegació en els "especialistes"**

L'AULA COM A CONTEXT D'APRENTATGE I DESENVOLUPAMENT

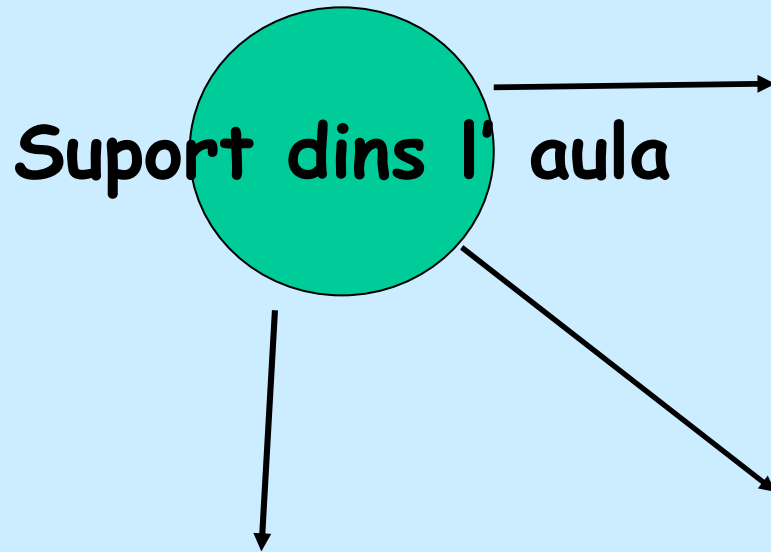
El grup - classe : **segon sistema social** en el que l'alumne conviu

Autèntica petita comunitat en la que, cada dia, els alumnes es retroben, comparteixen rutines, novetats i imprevistos

A l'aula els alumnes **aprenen a conviure** amb els seus congèneres amb el lideratge d'un adult especialment preparat per gestionar els petits conflictes que van sorgint

A l'aula hi ha **diversitat de procedències**, de capacitats, d'interessos, de valors i d'actituds. Segons com es gestioni aquesta diversitat l'alumnat l'anirà acceptant i valorant amb normalitat, o la viurà com un destorb o molèstia

CANVIS QUE PROVOCA

A nivell d'aula

Canvis metodològics a l'aula

Planificació conjunta sessions

Prevenició i detecció de dificultats a l'aula

Interacció entre els dos mestres dins i fora de l'aula

A nivell institucional

Aprentatge entre iguals

Més interacció i suport entre professors

Resolució de problemes

Necessitat de coordinació i col·laboració

Afavoreix la innovació i la millora a les aules

A nivell de l' alumne

Inclusió. Sentir-se un més dins el grup

Afavorir autonomia i aprenentatge en entorns ordinaris

No delegació en l'especialista per part del tutor i dels altres mestres

Major coneixement compartit per part dels professors

EL ROL DEL TUTOR O TUTORA

- **Lidera el grup classe.** Té un important poder d'influència en el grup i en les relacions que s'estableixen
- **Facilita determinat clima a l'aula:** inclusió, col·laboració, relacions entre els alumnes...
- És necessari que estigui **implicat amb tots els seus alumnes** de la mateixa manera i que supervisi i decideixi quin currículum se'ls ofereix, siguin quines siguin les seves necessitats.

Una mestra de suport: "Quan es fa el suport a fora jo penso que falla molt perquè la figura clau es el tutor en l'atenció. Tu fas de suport, de donar idees, tot un conjunt que l'ajuda però la majoria d'hores, tota l'actitud que marcarà la resta de companys, tot el que rebrà aquell nen quan s'aixeca, quan ve a l'escola on està totes aquestes hores depèn fonamentalment de la persona que és responsable de la classe, depèn del tutor..."

EL ROL DELS DOCENTS DE SUPORT

Els mestres d'educació especial, psicopedagogs de l'IES, de la USEE, els educadors, altres docents de matèria que entren a les aules han de convertir-se en un **suport per tots els altres docents**. S'ha d'evitar dipositar en ells tot el saber sobre com s'han d'atendre els alumnes amb necessitats educatives especials ja que això pot inhibir la capacitat educativa i la iniciativa de tots els altres docents en relació a aquests alumnes

Habilitats i actituds a desenvolupar conjuntament

- Capacitat d'adaptació i flexibilitat
- Habilitats de relació i capacitat de negociació
- Capacitat per localitzar els problemes, detectar-los i analitzar-los
- Actitud de treball en equip, treball cooperatiu
- Respecte i confiança en l'altre
- Capacitat per fer aportacions. Iniciativa
- Capacitat per col·laborar en la construcció d'una cultura de centre

Les veus de les mestres...

Una mestra d'educació especial que era nova a l'escola:

"Aquí el més positiu és que el nen amb necessitats educatives especials és un més de la classe i entra dins la dinàmica general, dins les seves possibilitats. El tutor es el responsable. Això canvia totalment en relació amb el fet de sortir a fora de la classe.... Aquí els professors estan d'acord en fer-ho així. Uns més i altres menys però en general ho tenen clar, inclòs quan havíem quedat de treure'l vint minuts, de vegades no volen o els sap greu. Als tutors els agrada que participin a la dinàmica de la classe."

Una altra mestra d'educació especial que ha treballat a l'escola:

"El fet d'entrar fa que la tutora es senti més implicada, més compromesa amb aquells alumnes. I a part , home... es una educació com molt més real , si el treus queda com despenjat. pot passar que el posis en una bombolla de èxit que realment no existeix..."

Condicions necessàries

Confiança mútua. Col·laboració i suport al docent d'àrea o tutor/a

Acords entre els dos docents sobre els respectius rols i tipus d'intervencions

Criteris compartits sobre les competències i els continguts prioritaris d'aquestes sessions

Criteris consensuats sobre les metodologies a utilitzar en aquestes sessions compartides

Model de suport de centre coordinat des de la Comissió atenció a la diversitat i proposat des del Pla d'atenció a la diversitat del centre

Diversificar la metodologia

tècniques de treball diverses

grups flexibles dins l'aula

diversitat de materials i de suports

varietats d'ajudes

TREBALL COOPERATIU A
L'AULA

Dissenyar situacions d'activitat productiva conjunta

Proporcionar suport

Identificar a l'alumne que necessita ajuda

Conèixer-lo per veure quina ajuda necessita

Disposar de temps per proporcionar l'ajuda

Diversificar la avaluació

criteris per les sessions amb dos mestres

- Evitar estones amb explicacions llargues
- Sessions el les que **es treballen les competències bàsiques** per la inserció a l'aula i a la societat i per continuar aprenent, acordats a nivell de centre.
- **Activitats obertes** que permetin diferents tipus i nivells de resolució
- **Diversificació d'activitats i nivells** : treball diversificat, racons, tallers, plans personalitzats ..
- Treball **cooperatiu**, treball en grup
- S'ofereixen **models i ajudes** entre els alumnes i dels mestres
- Hi ha **interacció i cooperació**

Incloure a la programació habitual activitats de reforç i d'ampliació

Activitats que es poden
utilitzar en moments i
contextos diferents

Relacionades amb els
continguts que es
treballen a l'aula

Activitats fàcils per
exercitar certs
continguts i que no
requereixen ajuda del
mestre

Disposar de materials de
suport per certes
activitats i per certs
alumnes (llibreta amb
ajudes, murals informatius,
models ...)

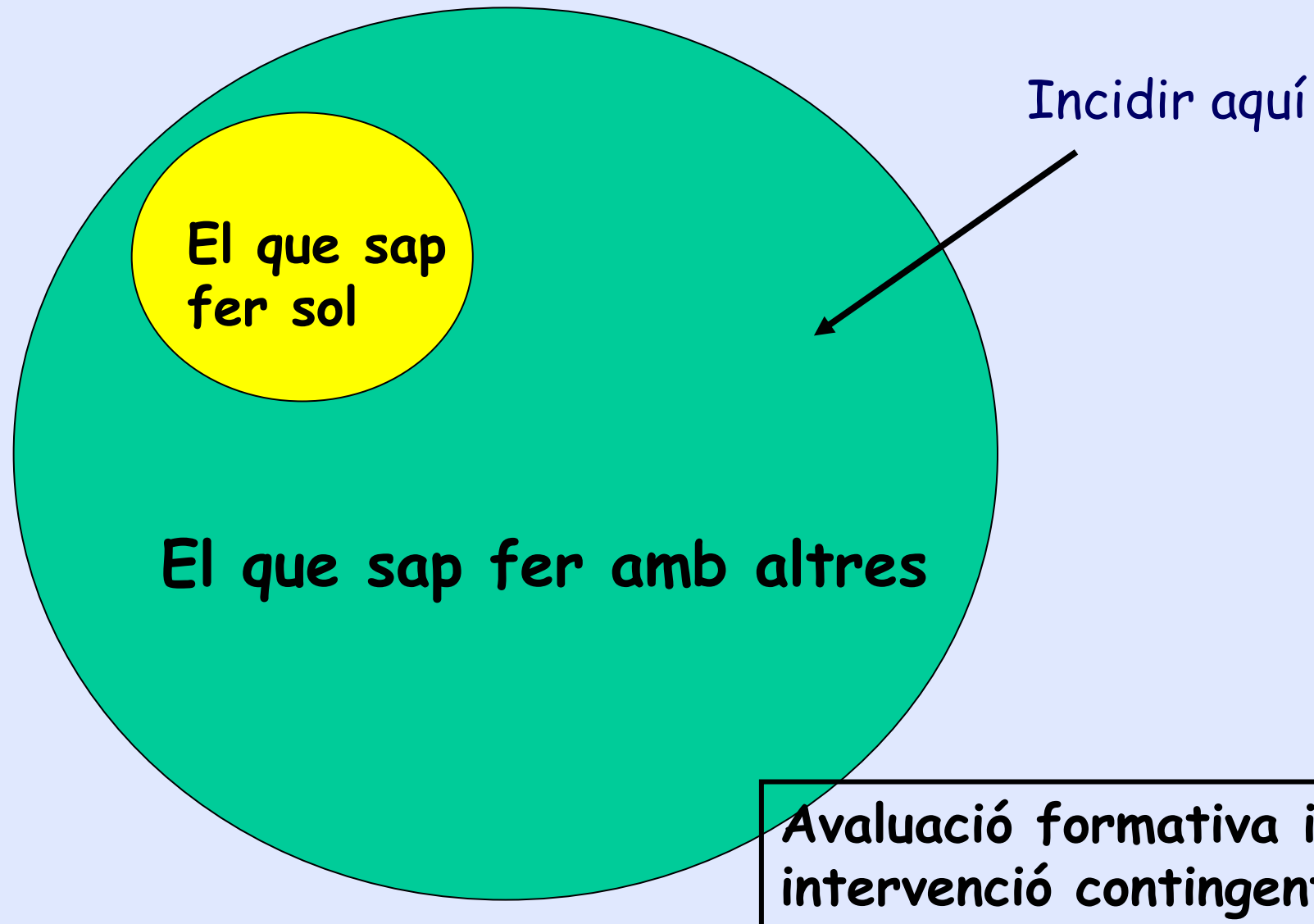
Es poden programar de manera compartida entre els
docents implicats, amb el suport d'altres docents: de
suport, psicopedagog, d'informàtica, de llengua...

Les sessions amb dos mestres

- La interacció i les comunicacions ajuden a conèixer millor els alumnes. L'avaluació formativa de la ZDP
- Quines activitats ? Els Acords en relació a aquestes sessions
- La necessària flexibilitat
- El paper de les comunicacions i les relacions
- Diferents tipus de suport
- Es poden canviar els papers ? Qui és l'especialista ?

Zona desenvolupament proper. Vigotsky

PROPORCIONAR SUPORT ALS DOCENTS

- Espais per l'intercanvi
- Interacció dins i fora de l'aula
- Acceptació diferències
- Suport en els encerts i en els errors
- Compartir dubtes i decisions
- Compartir la visió de l'alumne/a
- Planificar i avaluar de manera cooperativa

Diagnòstic i avaluació

Som un centre inclusiu ?

Què estem fent ?

Quins problemes tenim ?

OBJECTIUS I INTENCIONS

Cap on volem anar ?

Com ho hem de fer per avançar ?

Com ens hi posem ?

Construir cultures de col·laboració

Respecte a la iniciativa i la creativitat personal

Afavorir el canvi i la millora i és un element indispensable pel creixement professional i el benestar emocional de l'equip humà.

Construcció progressiva, amb moments de crisi i de conflicte

Confiança entre les persones per refer i continuar construint.
Àmbit professional i Àmbit informal

Interès dels docents

per dedicar temps al treball en comú

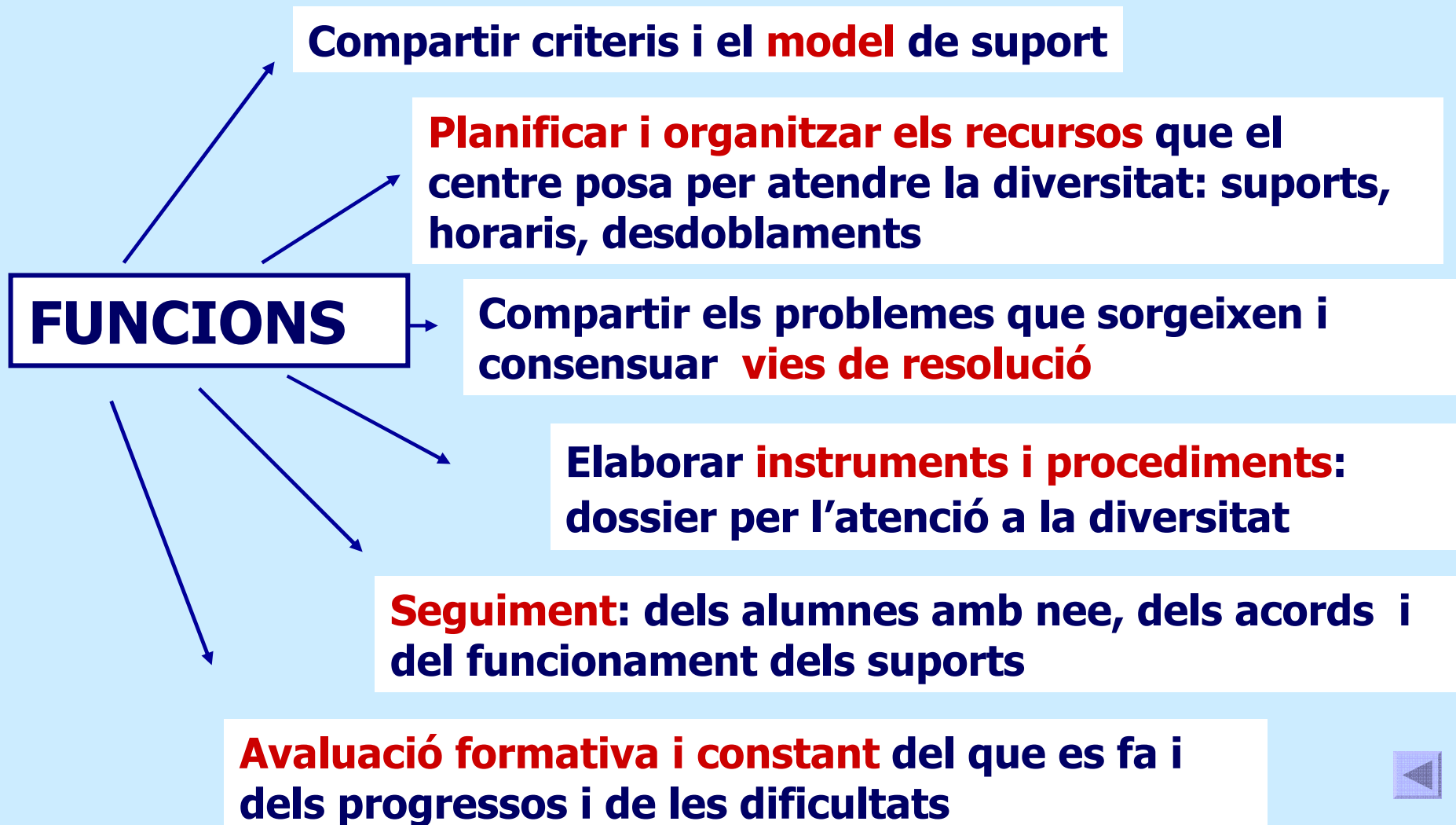
Equip directiu

competent per facilitar les relacions al voltant d'un projecte

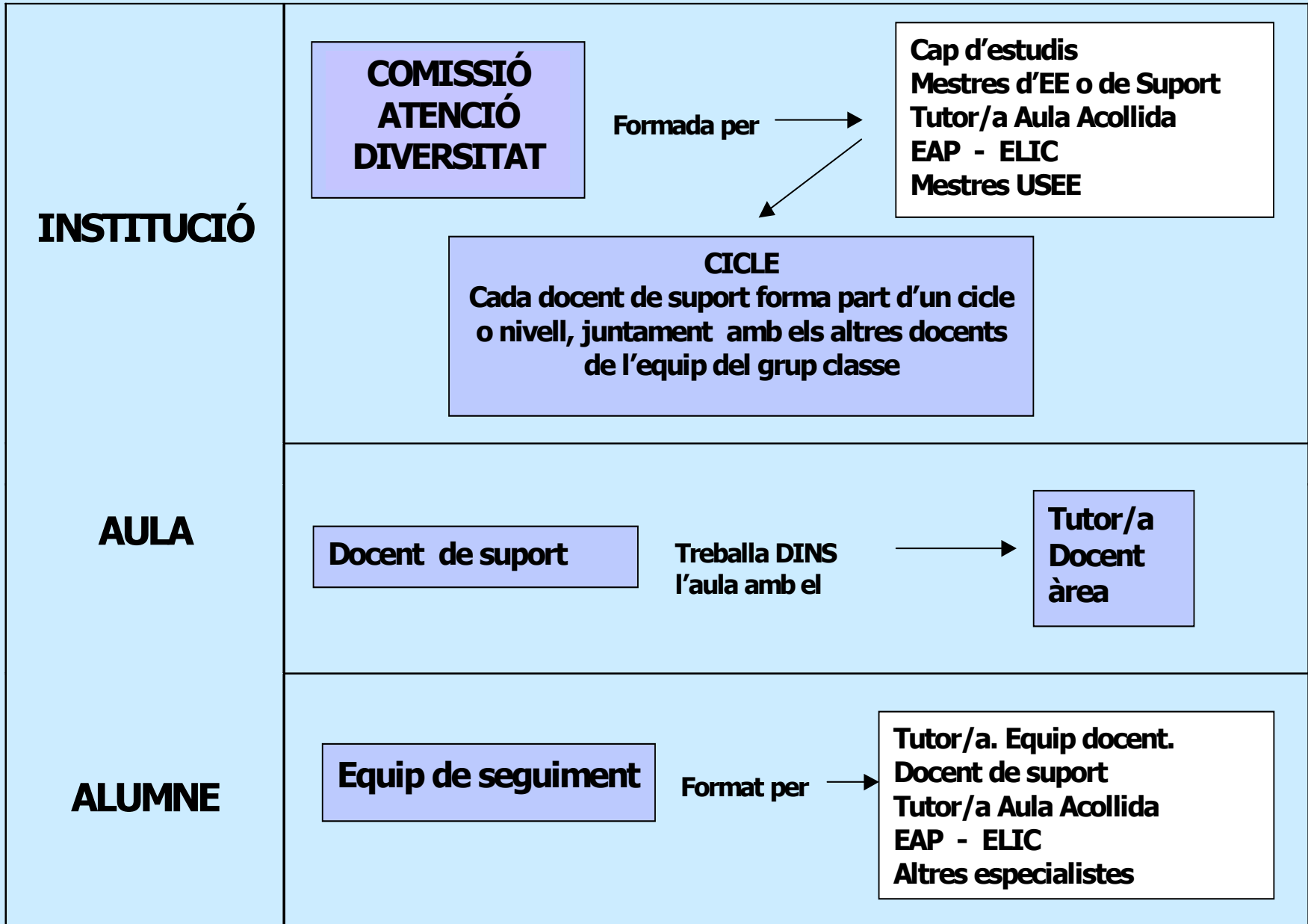
Valoració positiva del treball en grup com mitjà per millorar l'ensenyament

La Comissió d'Atenció a la diversitat

Formada per : cap d'estudis, mestres de suport i d'EE, mestres Aula Acol·lida, EAP, ELIC, USEE...

Proposta organitzativa

Equip directiu

- Facilitar el que es donin condicions per a atendre millor els alumnes de l'escola.

Cal

- Tenir presents les necessitats que hi ha o que sorgeixen
- Conèixer bé la realitat

Docents: diferents característiques personals, de relació...

Alumnes: necessitats individuals i de grup. Tenint en compte diferents mirades: Psicopedagoga, tutors, docents de suport, els propis ulls dels membres de l'equip directiu,...

Intervenció en diferents vessants

Organització

Recursos humans

Distribució en funció de necessitats
Flexibilitat, possibilitat de fer canvis si cal

Tenint en compte el coneixement que es té sobre la realitat del centre

Un any a cada grup classe

Acompanyament als docents: escolta de dubtes, angoixes, queixes,... Ressaltar els aspectes positius, el que ja fan no tant el que encara no surt prou bé.

Intent de donar resposta a demandes

Recursos materials

Intent de facilitar el que disposin dels materials necessaris (llibres, quaderns, recursos TIC, ordinadors...)

Recursos d'espai

Pels desdoblaments, atenció individualitzada, tutorització, reunions...

Suport dels serveis educatius

Treball en equip, col·laboració, confiança mútua, al costat

Psicopedagog/a de l'EAP: més capacitat de detectar el que és prioritari

+

Equip directiu: més coneixement intern de la realitat quotidiana del centre

Permet plantejar-se reptes possibles i que parteixin de la realitat del centre

Més distància que li permet més escoltar a tothom, estar al costat i fer suggeriments,...

Més exigència i control en certs aspectes, demanda de compromís.

Clau per a fer veure a l'equip directiu la importància de treballar per acollir i atendre millor les necessitats dels alumnes i per col·laborar en organitzar els recursos amb criteris inclusius.

El moviment de **"millora de l'escola"** posa èmfasi en la capacitació del propi centre com institució per a resoldre de manera relativament autònoma els seus problemes. Es tracta de generar condicions internes en els centres que promoguin el seu propi desenvolupament com organització i millorin la seva qualitat.

El canvi ha d'afectar l'activitat educativa a l'aula i els rendiments dels alumnes però - perquè aquests canvis tinguin consistència - s'han de promoure **canvis en la institució com a totalitat, a nivell organitzatiu i cultural.**

La **pràctica educativa** a l'aula no ha de quedar tancada dins les seves parets sinó que **ha de ser comunicada, intercanviada i compartida** amb els altres companys i companyes. (Bolívar, A. 2002)

Pepa Ochoa

Francois Pablo Jishi - 2007

Algunes lectures...

Ainscow, M.; Hopkins, D.; Soutworrth G.; West M. (2001): Hacia escuelas eficaces para todos. Madrid: Narcea.

Ainscow, M. (2004). Desarrollo de escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares. Madrid: Narcea.

Giné, C (2009)Coord.: La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado. Barcelona: ICE-HORSORI

Huguet, T (2006): Aprendre junts a l'aula. Una proposta inclusiva. Barcelona. Graó.

Pujolàs, P. (2003). Aprendre junts alumnes diferents. Vic: Eumo

Stainback, S; Stainback, W. (2004). Aulas inclusivas. Un nuevo modo de enfocar y vivir el currículo. Madrid: Narcea.

Tharp, R.; Estrada, P.; Soll Dalton, S. ; Yamauchi, L. (2002). Transformar la enseñanza. Barcelona: Paidós.